

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อส. ๖/๒๕๕๘
คดีหมายเลขแดงที่ ๖๐ /๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นายมนัส ว่องสุวรรณ

ผู้ฟ้องคดี

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๒

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ที่ ๓

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

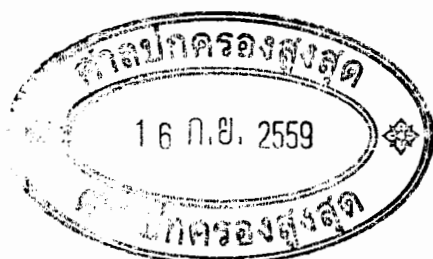
ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๓๖/๒๕๕๔ หมายเลขแดงที่ ส. ๑๗๙/๒๕๕๗ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินและบ้านเลขที่ ๖๑ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๙ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้นำกำลังคนประมาณ ๓๐ คน พร้อมอาวุธปืนบุกกรุกเข้ามาในบริเวณบ้านของผู้ฟ้องคดีหลังดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ โดยนำป้ายมาปัก

/หน้าบ้าน...

หน้าบ้านของผู้ฟ้องคดี และมีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดังกล่าว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาแล้ว มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการกระทำผิดตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ ทวิ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวรูปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และเป็นการกระทำเกินสมควรกว่าเหตุ รวมทั้งเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ทั้งที่ผู้ฟ้องคดียังไม่เคยถูกศาลพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย โดยพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับกับผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ บ้านและที่ดินพิพาทปัจจุบันอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบุพราหมณ์ ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก มีระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา และที่ดินพิพาทยังเป็นที่ดินที่มีการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกรราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ รัฐจึงไม่มีอำนาจออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลานทับที่ดินที่ประชาชนครอบครองมาก่อนได้ ที่ดินพิพาทจึงไม่ตกอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และภายหลังการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาอุทยานแห่งชาติทับลาน ทางราชการมิได้จัดทำหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขต

/อุทยาน...

อุทยานแห่งชาติทับลานให้ประชาชนเห็นโดยชัดแจ้ง ทั้งไม่เคยปิดประกาศสำเนากฎกระทรวง และพระราชกฤษฎีกาในท้องที่ต่าง ๆ ตามกฎหมาย เป็นเหตุให้เกิดข้อพิพาทระหว่างรัฐกับประชาชนเป็นจำนวนมาก คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมป่าไม้จึงได้มีคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๑๑๔๕/๒๕๓๗ แต่งตั้งคณะทำงานทำการรังวัดปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานใหม่เพื่อกันพื้นที่ที่มีการครอบครองของประชาชนออกจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน โดยในระหว่างที่รอการออกประกาศแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตอุทยานแห่งชาติทับลานได้มีการผ่อนปรนให้ประชาชนอยู่อาศัยได้โดยไม่มี ความผิด ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์รวมทั้งบ้านก็อยู่ในบริเวณแนวรังวัดปรับปรุงเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับการผ่อนปรนจากทางราชการและสามารถอยู่อาศัยในที่ดินพิพาทซึ่งเป็นพื้นที่ปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติได้โดยไม่มี ความผิด ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ แจ้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดิน ที่มีการณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐด้วย อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังเสนอ เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สิทธิตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และปัจจุบันอยู่ในระหว่างการรอผลพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จงใจ กลับแกลังเลือกดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดี ซึ่งถือเป็นการเลือกปฏิบัติ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้น อุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว จึงไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ภายในบริเวณพื้นที่ตามแผนที่ปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ของพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี

/จังหวัด...

จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เคยตกลงยินยอมให้ประชาชนอยู่อาศัยและทำประโยชน์ได้ ซึ่งรวมบ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ของผู้ฟ้องคดีด้วย เป็นพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดี มีสิทธิอยู่อาศัยและทำประโยชน์ในที่ดินเช่นประชาชนทั่วไป ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ ใช้อำนาจหรือสิทธิใด ๆ ครอบงำการครอบครองและอยู่อาศัย ในบริเวณที่ดินและบ้าน ดังกล่าวตลอดไป

๒. ห้ามผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่บังคับ ขับไล่ จับกุม หรือดำเนินคดีใด ๆ กับผู้ฟ้องคดี ในระหว่างขั้นตอนการพิสูจน์สิทธิ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ หากจะดำเนินคดีอาญากับผู้ฟ้องคดีต้องเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาตัดสินศาลยุติธรรม เท่านั้น หรือระหว่างศาลยุติธรรมที่พิจารณาคดีแพ่งจะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด และห้ามมิให้ มีการบุกรุก หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลาย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งใด ๆ บนที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีต่อไปอีก

๓. ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่ อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ส่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ รวมทั้ง ให้รื้อถอนป้ายประกาศตามคำสั่งดังกล่าวออกจากบริเวณที่ดินและบ้านของผู้ฟ้องคดี หากไม่ ปฏิบัติให้ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจดำเนินการรื้อถอนป้ายดังกล่าวได้เอง

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าทนายความ และค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี

พร้อมกันนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่ง ทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด ศาลปกครองชั้นต้น พิจารณาแล้วมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ ไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่ง ทางปกครองของผู้ฟ้องคดี

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า เมื่อมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นคำร้องว่าตนเป็นผู้มีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ นั้นตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แต่ไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงถือไม่ได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิในที่ดินพิพาท และเมื่อมีการประกาศให้พื้นที่พิพาทเป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยที่ดินดังกล่าวมิได้อยู่ในกรรมสิทธิ์ หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มี กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย แม้พนักงานอัยการ จังหวัดกบินทร์บุรีจะพิจารณาแล้วมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดี แต่กรณีดังกล่าว เป็นเรื่องเฉพาะในส่วนของคดีอาญาที่อาศัยหลักเจตนาในการกระทำความผิด มิได้หมายความว่า การที่ผู้ฟ้องคดีบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดยทำการปลูกสร้างบ้านพักลงบนที่ดินภายใน เขตอุทยานแห่งชาติทับลานไม่เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แต่อย่างใดไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงมีอำนาจออกคำสั่ง และดำเนินการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ ทั้งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบให้มีการแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ให้มีการพิสูจน์สิทธิการครอบครองของราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหากพบว่าอยู่อาศัยทำกินมาก่อนวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมายครั้งแรก การอยู่นั้นไม่เป็นการอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ

/ทางราชการ...

ทางราชการก็จะมีการดำเนินการทำขอบเขตพื้นที่และรับรองสิทธิที่ดินต่อไป หากอยู่
 หลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ก็จะต้องมีการย้ายออกจาก
 ป่าอนุรักษ์ จากการที่คณะเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้ทำการตรวจสอบปราบปราม
 การกระทำผิดเกี่ยวกับป่าไม้ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ พบการกระทำผิดโดยมีการปลูกสร้าง
 บ้านพักตากอากาศซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน ๑ หลัง พบไม้ยางและไม้ประดู่แปรรูป
 จำนวน ๑๙๑ แผ่น และรถเข็นล้อยาง จำนวน ๑ คัน ในเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๒ งาน ๗๔ ตารางวา
 โดยผู้ฟ้องคดีซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานครเป็นผู้ครอบครองบ้านพักดังกล่าวภายใน
 เขตอุทยานแห่งชาติทับลานโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔
 ผู้ฟ้องคดีจึงหาใช้ราษฎรผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ที่กระทำความผิดมาก่อนการประกาศพื้นที่
 อุทยานแห่งชาติซึ่งมีปัญหาในเรื่องที่ทำกินที่อยู่อาศัยในพื้นที่พิพาทอันจะได้รับการพิสูจน์สิทธิ
 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ไม่ ทั้งคณะกรรมการตรวจสอบ
 พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัด
 ปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติในที่ประชุมพิจารณา
 ตรวจสอบพิสูจน์การถือครองที่ดินของราษฎรฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน
 ๒๕๕๔ ว่า ไม่พิจารณารับรองการถือครองที่ดินอยู่อาศัยหรือทำกินในเขตป่าอนุรักษ์ของ
 ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ที่มีรายชื่ออยู่ในข้อมูลคดีบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน
 และยุติไม่ให้นำเข้าสู่การพิสูจน์การถือครองที่ดินที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตป่าอนุรักษ์
 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ตามโครงการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้
 ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี การออกคำสั่งทางปกครองสั่งการให้ผู้ฟ้องคดี
 ดำเนินการทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นจาก
 อุทยานแห่งชาติทับลาน จึงเป็นไปโดยชอบ หาใช่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือเป็น
 การกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใดไม่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า พื้นที่พิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองอยู่ในเขต
 อุทยานแห่งชาติทับลานอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และยังคงสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ
 อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ทั้งลักษณะบริเวณที่ดินเป็นพื้นที่ที่มีทัศนียภาพ
 ตามธรรมชาติ มีสภาพเป็นภูเขาสูงชัน สลับซับซ้อน เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและขยายพันธุ์

/ของสัตว์ป่า...

ของสัตว์ป่า เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ไม่เหมาะสำหรับอยู่อาศัยหรือประกอบกิจการต่าง ๆ การที่ผู้ฟ้องคดีเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิม การกระทำความผิดดังกล่าวย่อมเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบหลักการแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการอันจะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เป็นไปอย่างมีระบบที่ยั่งยืน และเกิดความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ซึ่งการสำรวจการถือครองพื้นที่ป่าไม้ในกรณีที่ดินของราษฎรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีหลักว่าจะต้องมีการอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่นั้นอยู่แล้วและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ใช่เป็นลักษณะอพยพเคลื่อนย้ายไปอยู่อาศัยหรือทำกินที่แห่งอื่นและจะขอกลับไปในพื้นที่ที่เคยอยู่ หรือไม่ใช่ลักษณะทำกินเป็นไร่เลื่อนลอย ไร่หมุนเวียนและจะขอกลับเข้าไปทำกินอีก กรณีดังกล่าวถือเป็นการบุกรุกพื้นที่ใหม่ หากมีการบุกรุกแผ้วถางป่า หรือเผาป่าเพื่ออ้างสิทธิ เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างเฉียบขาด และแม้พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีจะมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดี ก็เป็นเพียงผลในทางคดีอาญาที่เห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด แต่มิได้หมายความว่า เป็นการอนุญาตหรือให้สิทธิในที่ดินแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ส่วนหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๑๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นเพียงหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันหรือขับไล่ รื้อถอน หรือทำลายพืชผลอาสิน รวมทั้งจับกุมดำเนินคดีกับประชาชนที่ถือครองที่ดินอยู่ในพื้นที่ที่เป็นที่ดินของรัฐไว้ก่อนเท่านั้น แต่อำนาจในการพิจารณาว่าจะดำเนินคดีแก่ราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และโดยที่การกระทำของผู้ฟ้องคดีที่ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างถาวรขนาดใหญ่ ๓ ชั้นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ฟ้องคดีจึงหาได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๓๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ไม่ กรณีจึงจำเป็นต้องบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง

/หรือสิ่งอื่นใด...

หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ และมีอำนาจในการเข้าไปปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ นำกำลังคน ๓๐ นาย พร้อมอาวุธปืนที่ใช้ในราชการเข้าไปในบริเวณที่ดิน และบ้านที่ผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงไม่เป็นความผิดฐานบุกรุก ประกอบกับมิได้มีการกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การทํานองเดียวกับคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีอำนาจหน้าที่ในการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ปันฟู และดูแลปกป้องทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมตลอดถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และมีหน้าที่ในการออกตรวจปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๕.๒/๗๙๓๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจยึดจับกุมดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาดีเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ แม้พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดี โดยเห็นว่าผู้ต้องหาขาดเจตนากระทำความผิดแต่มิได้หมายความว่า การที่มีสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดเกิดขึ้นในเขตอุทยานแห่งชาติโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไม่เป็นความผิด และแม้คดีแพ่งจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดกบินทร์บุรีก็ตาม แต่เมื่อ

/ปรากฏว่า...

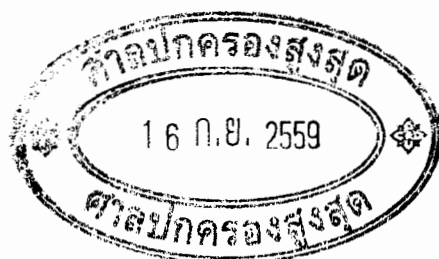
ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินอันเป็นเขตอุทยานแห่งชาติและเป็นที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย ต่อจากผู้ครอบครองเดิม และได้ดำเนินการปรับพื้นที่ปลูกสร้างสิ่งปลูกสร้างมั่นคงอันเป็นการฝ่าฝืน ต่อบทบัญญัติของกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานรวมทั้งสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ได้มีการติดตั้งป้ายประกาศ เรื่อง ห้ามมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปบุกรุกยึดถือ ครอบครอง หรือ กระทำการซื้อขายพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และได้มีการแจ้งเตือนให้ประชาชนทราบ โดยทั่วไปเป็นระยะตลอดมา การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า หลังจากมีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขต อุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว ราษฎรที่ทำกินอยู่เดิมทราบ และเกิดปัญหาโต้แย้งกับทางราชการ มาโดยตลอด แสดงว่า ผู้ฟ้องคดีและราษฎรคนอื่นๆ ย่อมทราบดีถึงพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เมื่อปัจจุบันยังไม่มี การออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตอุทยานในส่วนที่ราษฎรทำกินอยู่ก่อน จึงต้องถือว่าที่ดินที่เกิดเหตุยังคงเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อน ของราษฎรดั้งเดิม โดยการผ่อนผันให้ราษฎรที่มีที่ดินทำกินในเขตป่าไม้ที่อยู่อาศัยทำกิน ก่อนประกาศเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายครั้งแรกแจ้งการครอบครองที่ดิน และทางราชการ จะผ่อนผันให้ถือครองที่ดินได้โดยมีเงื่อนไขจนกว่าจะดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิในที่ดินแล้วเสร็จ หากผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขต บริเวณที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจนห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมเด็ดขาด และดำเนินการ ตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็น พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแล พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น ป่าต้นน้ำลำธารชั้น ๑ และชั้น ๒ ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม เพื่อให้หาที่อยู่อาศัยทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกมาจากบริเวณนั้น ไปอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม ถ้ามีการกระทำผิดใด ๆ อันทำลายหรือกระทบกระเทือน ต่อการรักษาป่า และหรือสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อ ป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้เจ้าหน้าที่ทำลายรื้อถอนและหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และตามรายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

/การลักลอบ...

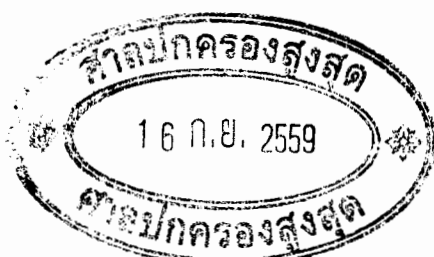
การลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัดนครราชสีมาเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่าในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนสภาพอุทยานแห่งชาติทับลาน ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควบคุมตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และเข้มงวดกวดขัน หากมีการบุกรุกเพิ่มเติมหรือราษฎรที่ผ่านการสำรวจสิทธิไว้แล้วได้ขายพื้นที่ครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเฉียบขาดและยกเลิกสิทธิที่จะได้รับการจัดสรรพื้นที่ดังกล่าว และตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ มีหลักเกณฑ์สำคัญในการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ข้อ ๑ (๑.๑) กำหนดให้ผู้ครอบครองที่ดินต้องทำประโยชน์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ก่อนวันประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติจนถึงปัจจุบัน หากปรากฏว่ามีการโอนสิทธิซื้อขายหรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครองทำประโยชน์ คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิจะไม่รับพิจารณา และถ้ามีการซื้อขาย เปลี่ยนมือ และกรณีถูกดำเนินคดีจะไม่ได้รับการพิจารณารับรองสิทธิ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย โดยครอบครองทำประโยชน์ต่อจากผู้ครอบครองเดิมภายหลังมีการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว และภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ อีกด้วย ทั้งถูกจับกุมดำเนินคดีตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณารับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งการใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่โดยชอบแล้ว มิได้เป็นการกระทำละเมิดหรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า หน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมิได้มีการปิดประกาศสำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ในบริเวณท้องที่ต่างๆ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ส่วนสำเนาการปิดประกาศกฎกระทรวง ฉบับดังกล่าวที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่อ้างถึง ก็เป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย

/และมี...

และมีการปิดประกาศก่อนจะมีการออกกฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ ทั้งไม่เคยมีการจัดทำหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใด แสดงเขตอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควรเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ชัดว่าเป็นพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ และไม่เคยมีการเดินสำรวจตรวจสอบสภาพพื้นที่จริงว่ามีประชาชนครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อน จึงเป็นเหตุให้ประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถยื่นคำร้องอ้างสิทธิของตนเองตามมาตรา ๑๒ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นเหตุให้การประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินฯ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ทับซ้อนกับที่ดินที่มีการครอบครองของประชาชน ทั้งที่ดินพิพาทอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นและจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน ตำบล กิ่งอำเภอ และอำเภอตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ก่อนที่จะมีการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติอีกด้วย และแม้ที่ดินดังกล่าวจะไม่มีเอกสารสิทธิ แต่ที่ดินเป็นทรัพย์สินประเภทหนึ่งซึ่งบุคคลมีสิทธิครอบครองได้โดยชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงต้องถือว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่มีการครอบครองของประชาชนมาก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ก็บัญญัติให้บุคคลที่ได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินมาแล้ว ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับให้มีสิทธิครอบครองสืบไปและสิทธิครอบครองนี้ยังคุ้มครองตลอดถึงผู้รับโอนสิทธิด้วย ดังนั้น ทางราชการจึงไม่สามารถประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติโดยผนวกเอาที่ดินที่มีการครอบครองของบุคคลเข้าไปเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติได้ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มาใช้บังคับเหนือบริเวณที่ดินพิพาทได้ อีกทั้งที่ดินพิพาทยังได้มีการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องที่ต่าง ๆ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อพื้นที่พิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแล้วย่อมไม่อาจกลับเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติได้ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบหลักการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินซึ่งมีข้อพิพาทระหว่างภาครัฐและประชาชนในพื้นที่ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ ก็มีได้มีนโยบายให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสิ้น

/ทำลาย...

ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้างหรือขับไล่ประชาชนดังที่ปฏิบัติอยู่ไม่ นอกจากนี้ ได้มีการรังวัดปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน บริเวณพื้นที่ที่เคยเป็นที่ดินทำกินของประชาชนมาก่อน เพื่อกันออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ยังมิได้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่ทับซ้อนที่ดินทำกินของประชาชน ซึ่งที่ดินพิพาทก็อยู่ในแนวเขตที่รังวัดปรับปรุงออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลานดังกล่าว และอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดให้อยู่อาศัย มิได้ล่วงล้ำแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานแต่อย่างใด และนอกจากนี้ที่ดินในอำเภอนาดี ไม่มีแปลงใดที่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน โดยได้มีเอกชนยึดถือครอบครองและมีการประกอบธุรกิจสื่อสาร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ไม่ดำเนินคดีกับเอกชนดังกล่าว แต่กลับเลือกดำเนินคดีเฉพาะกับผู้ฟ้องคดี จึงถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ผอนผันให้ประชาชนทำประโยชน์ในบริเวณที่ดินที่มีข้อพิพาทกับรัฐเพื่อรอการแก้ไขปัญหตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ จึงถือว่าฝ่ายบริหารได้ยินยอมให้ประชาชนอยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติทับลานได้โดยไม่เป็นความผิด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับใช้กับผู้ฟ้องคดีไม่ได้ ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ได้ฟ้องผู้ฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดकर्บิบร์บุรี ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่จึงควรรอผลการพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมเสียก่อนด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การเพิ่มเติมว่า การที่พนักงานเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานมีอาวุธปืนติดตัวเข้าไปในที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ปกติในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นของรัฐและของประชาชนทั้งชาติ ประกอบกับหากมีการกระทำละเมิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องใช้อาวุธปืนป้องกันและรักษาชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานเจ้าหน้าที่เอง โดยกรณีนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้อาวุธปืนยิงผู้ฟ้องคดีหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ส่วนการที่ที่ดินที่พิพาทได้มีการจัดตั้งเป็นเขตการปกครองในรูปแบบตำบล อำเภอ และการปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ นั้น กรณีดังกล่าว

/เป็นเรื่อง...

เป็นเรื่องของการบริหารราชการเกี่ยวกับเขตการปกครองของทางราชการเท่านั้น ทั้งนี้ ในการประกาศให้ที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลานได้ดำเนินการเป็นไปตามระเบียบขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดแล้ว และมีการเปิดโอกาสให้ราษฎรได้แย้งคัดค้านการประกาศพื้นที่อุทยานทับลานกับที่ดินราษฎรอีกด้วย ทั้งได้มีการปิดป้ายประกาศแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และป้ายประกาศอุทยานแห่งชาติทับลาน เรื่อง ห้ามซื้อขายพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานในที่ดินก่อนถึงที่เกิดเหตุไว้แล้วด้วย นอกจากนี้ ในการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นั้น ทางราชการได้มีการดำเนินการตามกระบวนการที่ได้กำหนดไว้ในภาพรวมของประเทศ หากได้มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้หนึ่งผู้ใดหรือต่อผู้ฟ้องคดีโดยเฉพาะไม่ และหากราษฎรผู้ใดอยู่ก่อนการประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น ๆ ก็จะทำให้อยู่ในพื้นที่เดิม และไม่ให้ขยายพื้นที่ออกไปอีก ส่วนราษฎรรายใดอยู่หลังการประกาศป่าอนุรักษ์นั้น ๆ ก็จะทำให้มีการอพยพออกจากพื้นที่ดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า การประกาศเขตการปกครองท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย เป็นการประกาศเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ ซึ่งเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการปกครองท้องที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เพื่อให้ประชาชนผู้อยู่อาศัยในเขตปกครองปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ การประกาศกำหนดเขตการปกครองดังกล่าวมิได้ทำให้พื้นที่ที่มีสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานสิ้นสภาพไป และมีได้หมายความว่า ผู้หนึ่งผู้ใดจะเข้ายึดถือครอบครองพื้นที่ป่าเพื่อให้ได้ซึ่งสิทธิในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ และหากที่ดินใดไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินที่จะแสดงความเป็นเจ้าของที่ดินที่ครอบครอง ที่ดินนั้นก็ยังคงสภาพเป็นป่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่เช่นเดิม และเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ที่ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ และห้ามมิให้จำหน่ายจ่ายโอนให้แก่กันแต่อย่างใด เมื่อที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ไม่มีเอกสารสิทธิที่แสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดิน ที่ดินพิพาทจึงยังคงสถานะเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยที่ดินนั้นไม่จำเป็นต้องมีต้นไม้ขึ้นอยู่หรือมีสภาพป่า และหากได้มีการให้สัมปทานทำไม้ก็จะอนุญาตให้ตัดได้แต่ไม้ที่มีขนาดจำกัดตามที่หน่วยงานของรัฐได้กำหนดระเบียบปฏิบัติไว้และต้องเหลือไม้ไว้เพื่อ

/ขยายพันธุ์...

ขยายพันธุ์ ทั้งนี้ พื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติจะไม่มี การนำไปประกาศเป็นพื้นที่เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรณีที่มีพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานทับซ้อนกับพื้นที่ที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์อยู่อาศัยมาก่อนแต่เดิม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ได้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาดินทำกินของราษฎรในพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะกรรมการป่าไม้แห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับโอนที่ดินจากผู้ครอบครองเดิมที่ไม่มีสิทธิจำหน่ายโอนที่ดิน จึงเป็นการรับโอนที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และโดยที่มาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นการให้ความคุ้มครองบุคคลที่ได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินมาโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้ความคุ้มครองบุคคลที่อาจถูกผลกระทบจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ กล่าวคือ ต้องเป็นบุคคลที่ได้อยู่อาศัยในที่ดินนั้นมาก่อนที่ได้มีการประกาศเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ หากปรากฏว่ามีการโอนสิทธิซื้อหรือขายที่ดินดังกล่าว ถือว่าผู้ครอบครองสละการครอบครองแล้ว ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองต่อจากผู้ครอบครองเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงหาใช่ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทอันจะได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ โดยอุทยานแห่งชาติได้มีการปิดประกาศประชาสัมพันธ์เรื่องการซื้อขายที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบแล้ว แต่แม้ไม่มีป้ายประกาศดังกล่าว การกระทำของผู้ฟ้องคดีที่ปลูกสร้างสิ่งถาวรในพื้นที่อันเป็นเขตอุทยานแห่งชาติก็ย่อมเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ส่วนการอ้างสิทธิการครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้น ก็ไม่อาจยกขึ้นต่อสู้กับรัฐได้ ทั้งผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้รับโอนที่ดินพิพาทซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ การกระทำดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีย่อมเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์ต้องห้ามตามกฎหมาย จึงตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๕๐ ประกอบมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิใด ๆ ในที่ดินพิพาทและไม่อาจยกข้อกล่าวอ้างเพื่อได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๑๓๗๕ มาตรา ๑๓๗๗ และมาตรา ๑๓๗๘ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการรังวัดปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่ทับซ้อน

/กับที่ทำกิน...

กับที่ทำกินของราษฎรที่ได้ยุติไปแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น ปัจจุบันหาได้มีนโยบายยกเลิกเพิกถอนพื้นที่อันเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดี ยึดถือและครอบครองที่ดินที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติและทำการปลูกสร้างสิ่งถาวรอันเป็นการกระทำทำให้พื้นที่ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิม จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงมีอำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ในการดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอผลคำพิพากษาคดีส่วนแพ่ง เนื่องจากการฟ้องคดีต่อศาลแพ่งเป็นการฟ้อง เพื่อเรียกค่าเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีทำลายสภาพพื้นที่อุทยานแห่งชาติ อันเป็นการ ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เท่านั้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การเพิ่มเติมว่า เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลาน ได้จัดทำป้ายด้วยแผ่นสังกะสีมีข้อความว่า เขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และเครื่องหมาย แสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ อย่างสม่ำเสมอตลอดมา ทั้งบริเวณทางแยกจากถนนสาย ๓๐๔ อำเภอปักธงชัย - อำเภอปักธงชัย บริเวณคำพิภักดิ์ ๔๘ P ๐๘๐๕๑๙๗ E ๑๕๘๖๗๘๑ N ซึ่งเป็นจุดผ่านไปยังที่ดิน แปลงพิพาทก็ยังมี การปิดป้ายประกาศให้เห็นชัดเจนอีกด้วย ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดิน พิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ได้กำหนด มาตรการและแนวทางด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ไว้ชัดเจนว่า จะไม่นำพื้นที่ป่า อนุรักษ์ตามกฎหมายและป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี คือ ป่าลุ่มน้ำชั้น ๑ และชั้น ๒ นำไป ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร และในปัจจุบันที่ดินพิพาท รวมถึงบริเวณใกล้เคียงซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือเขตป่าอนุรักษ์ ตามกฎหมายก็ไม่ได้มีการประกาศแนวเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ยืนตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดังกล่าว ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินประมาณ ๒ ไร่ ๒ งาน ๗๔ ตารางวา ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ กิ่งอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้บริเวณที่ดินป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในการประกาศใช้กฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้มีการปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอและที่ทำการกำนันท้องที่เพื่อให้ราษฎรทราบแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีราษฎรคนใดอ้างว่ามีสิทธิหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรืออ้างว่ามีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินดังกล่าวมาก่อนวันที่ที่ดินถูกกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติตามกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ในเบื้องต้นพยานหลักฐานจึงบ่งชี้ว่า ที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองอยู่น่าจะตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ โดยไม่ปรากฏหลักฐานการครอบครองทำประโยชน์หรือการมีกรรมสิทธิ์มาก่อนแต่อย่างใด ส่วนกรณีผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินพิพาทโดยการสืบสิทธิครอบครองต่อจากผู้ครอบครองเดิม เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่แสดงพยานหลักฐานตามข้อกล่าวอ้างทั้งในชั้นการพิจารณาดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ และในชั้นการพิจารณาของศาล จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ครอบครองเดิมมีสิทธิครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาก่อนกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

/ส่วนกรณี...

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่ให้ผ่อนผันให้ราษฎรอยู่ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาตินั้น เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กำหนดหลักการ มาตรการ และแนวทางแก้ไขปัญหที่ทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายว่า หากพิสูจน์พบว่าราษฎรคนใดอยู่อาศัยหรือทำกินอยู่ก่อนวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ อันเป็นวันบังคับใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ที่กำหนดให้ป่าในพื้นที่ตำบลบุพราหมณ์ กิ่งอำเภอนาดี เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ก็ให้ผ่อนผันให้ราษฎรคนนั้นครอบครองหรือทำกินในขอบเขตที่ดินเดิมต่อไปก่อนตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ เมื่อผู้ฟ้องคดีอ้างว่าซื้อที่ดินจากผู้ครอบครองที่ดินเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ราษฎรอยู่อาศัยหรือทำกินคนเดิมที่จะมีสิทธิได้รับการผ่อนผัน อีกทั้งผู้ฟ้องคดีก็มิใช่ผู้ที่จำเป็นต้องครอบครองที่พิพาทเพื่อความจำเป็นในการครองชีพ กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าพื้นที่พิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอบินทร์บุรี อำเภอบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร ไม่ปรากฏหลักฐานใดว่าประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และมีที่ดินเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ และไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีใช้ที่ดินพิพาททำเกษตรกรรม แต่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีกำลังปลูกสร้างอาคาร ๓ ชั้น มีลักษณะเป็นบ้านพักตากอากาศ มิได้มีลักษณะเป็นบ้านอยู่อาศัยของเกษตรกร มิใช่ยางและไม้ประดู่แปรรูปจำนวน ๑๙๑ แผ่น พยานหลักฐานในสำนวนคดีจึงชี้ชัดว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นเกษตรกร ผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการจัดสรรที่ดินตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับข้อ ๔ และข้อ ๖ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้ฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นจำเลยในคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรีด้วยก็ตาม แต่การฟ้องคดีดังกล่าวเป็นกรณีฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ฟ้องคดีเนื่องจากการทำลายสภาพพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน การดำเนินคดีจึงต่างข้อหากับคดีปกครอง ทั้งศาลแต่ละศาลต่างมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาแต่ละคดี ศาลปกครองย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาโดยไม่จำต้อง

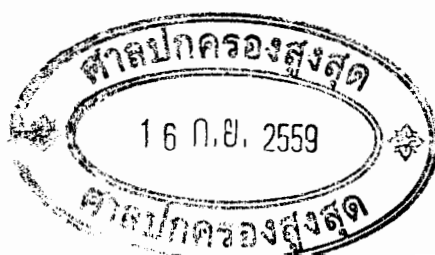
/รอผล...

รอผลคำพิพากษาของศาลในคดีแพ่งก่อนแต่อย่างใด และแม้พนักงานอัยการจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ให้ฟ้องผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่การที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องเนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิดอาญา หาได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิในที่ดินพิพาทไม่ เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ทั้งทางราชการไม่มีกรณีที่จะเพิกถอนพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานเพื่อประโยชน์ของผู้ฟ้องคดี และปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีกรรมสิทธิ์ ไม่มีสิทธิครอบครอง และไม่มีสิทธิทำกิน การเข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติจึงต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ รวมทั้งเป็นการเข้าครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงมีอำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่จะสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้น ๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และทำให้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การที่ศาลปกครองชั้นต้นจะวินิจฉัยว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำต้องพิจารณาก่อนว่า พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับเหนือที่ดินบริเวณที่ตั้งบ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี หรือไม่ เพียงใด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า

/การรับฟัง...

การรับฟังข้อเท็จจริงของศาลปกครองชั้นต้นยังคลาดเคลื่อนและไม่ถูกต้องตามพยานหลักฐาน เนื่องจากเดิมตำบลบุพราหมณ์อยู่ในพื้นที่ของตำบลทุ่งโพธิ์และได้ก่อตั้งเป็นชุมชนมาประมาณ ๑๐๐ ปี แล้ว ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งเป็นเวลาก่อนที่พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอनाดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับ และบริเวณที่ดินพิพาทไม่มีลักษณะให้เห็นว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ไม่มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ดังนั้น เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่มีการครอบครองของประชาชนมาก่อน และที่ดินเป็นทรัพย์สินที่บุคคลมีสิทธิยึดถือครอบครองได้ตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทางราชการจึงไม่อาจนำที่ดินที่มีการครอบครองไปประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติได้ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าที่ดินและบ้านที่พิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของผู้ครอบครองเดิมซึ่งได้ที่ดินมาก่อนการประกาศให้ที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทต่อจากผู้ครอบครองที่ดินเดิมและเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยสุจริต มีผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ในพื้นที่ให้คำรับรองเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้สิทธิครอบครองในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการประกาศบังคับใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นไปโดยไม่ชอบตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เนื่องจากมีการปิดประกาศก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับ กรณีจึงไม่อาจนำกฎหมายฉบับนี้มาบังคับใช้เหนือที่ดินพิพาทได้ นอกจากนี้ยังปรากฏว่าบริเวณที่ดินพิพาทได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ อันเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น กำหนดว่าการกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ถือเขตอำเภอเป็นหลัก ดังนั้น บริเวณที่ดินภายในเขตอำเภอบุพราหมณ์

/ซึ่งรวมถึง...

ซึ่งรวมถึงที่ดินพิพาทจึงต้องตกอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินพิพาทจึงไม่อยู่ในความดูแล ค้ำครอง
 ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่อีก อีกทั้งเมื่อคดีในส่วนอาญาศาลยังมิได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า
 ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำความผิด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่ง
 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง
 หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้น ๆ
 กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย และเป็นการละเมิด
 สิทธิและเสรีภาพของผู้ฟ้องคดีในการเลือกถิ่นที่อยู่ของตนเองตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔
 และมาตรา ๓๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
 ส่วนกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่อาจได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรี
 เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ยอมรับว่าปัญหาที่เกิดข้อพิพาท
 เรื่องที่ดินระหว่างรัฐกับราษฎรนั้น มีสาเหตุมาจากแนวเขตป่าไม้ไม่ชัดเจน จึงได้วางกรอบ
 การแก้ไขปัญหาไว้ โดยให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๔๑
 เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่า หากพิสูจน์แล้วพบว่าประชาชนอยู่ในพื้นที่ก่อนการประกาศเขตป่า
 ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่และช่วยเหลือประชาชน
 ตามความจำเป็นแห่งการครองชีพ เมื่อบริเวณพื้นที่พิพาทไม่เคยมีการอพยพราษฎร
 ออกจากพื้นที่ ในทางตรงกันข้ามกลับอนุญาตให้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 มีการยกระดับคุณภาพชีวิต และสนับสนุนการสาธารณูปโภคให้แก่ราษฎรที่อยู่อาศัย
 ถึงขนาดยินยอมให้เอกชนมีการขยายระบบสื่อสารในพื้นที่ รวมทั้งมีการสนับสนุนการท่องเที่ยว
 หากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่อ้างมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นแนวทางการปฏิบัติ ก็ต้องดำเนินการ
 ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวทั้งหมด มิใช่เลือกใช้ที่เป็นประโยชน์ และใช้บังคับในส่วนที่เป็น
 โทษกับราษฎร ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้อยู่อาศัยในตำบลบุพราหมณ์แม้ว่าจะได้เข้าครอบครองภายหลัง
 ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็ตาม แต่ผู้ฟ้องคดีก็ได้ครอบครองทำประโยชน์มาแล้วจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา
 รวม ๑๐ ปี ผู้ฟ้องคดีจึงควรได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน
 ๒๕๔๑ ด้วย ประกอบกับรัฐได้มีการมีการเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่จากผู้ฟ้องคดี กรณี
 จึงยอมเป็นการรับรองการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีตามกฎหมายแล้ว
 ขอให้ศาลปกครองสูงสุดกลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น และมี
 คำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ปฏิบัติตามคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดีทุกข้อ

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า ในการประกาศ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ นั้น ตามบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้มีการปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและแผนที่แนบท้ายกฎกระทรวง ไว้ ณ ที่ทำการ อำเภอหรือ กิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการกำนันท้องที่ และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้าน เป็นการ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนรวมทั้งประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงป่าที่กำหนดให้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติได้รับทราบถึงการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเพื่อป้องกัน มิให้มีการกระทำละเมิดหรือบุกรุกพื้นที่ป่า เมื่อกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ แล้ว ถึงแม้หลักฐานการปิดประกาศสำเนา กฎกระทรวงดังกล่าวจะมีการลงปีคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ก็มีใช้สาระสำคัญอันทำให้ กฎกระทรวงดังกล่าวเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อที่ดินพิพาท มีสถานะเป็นป่าอันเป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน และมาตรา ๔ แห่ง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ประกอบกับไม่มีผู้ใดอ้างว่ามีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติใช้บังคับ ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ การประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จึงชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อภายหลังได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดิน ป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราซ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และ ป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็น อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยที่ดินดังกล่าวยังไม่มีบุคคลใดได้กรรมสิทธิ์ตามประมวล กฎหมายที่ดินด้วยการมีโฉนดที่ดิน โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว หรือมีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายดังกล่าว ด้วยการมีหลักฐานแจ้งการครอบครอง ใบจอง ใบเหี้ยบย่ำ หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ที่ดินจึงมีสถานะเป็นป่าตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ การที่ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินพิพาท ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการรับโอนที่ดินจากผู้ครอบครองเดิมอันเป็นการครอบครองที่ดิน

/ภายหลัง...

ภายหลังการประกาศกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานและไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทจนได้สิทธิครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งมิใช่ผู้มีสิทธิในที่ดินที่จะได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ตำบลบุพราหมณ์เป็นชุมชนเก่าแก่มีราษฎรอยู่อาศัยมากว่า ๑๐๐ ปี แล้วนั้น ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏหลักฐานว่าราษฎรตำบลบุพราหมณ์ ผู้ครอบครองที่ดินพิพาทเดิม รวมทั้งผู้ฟ้องคดีได้มีการแจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ไม่ นอกจากนี้ แม้พื้นที่ของจังหวัดปราจีนบุรีได้มีการกำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจริงแต่ก็ไม่ได้มีการดำเนินการในเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะไม่ให้มีการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่อันเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยพื้นที่ที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะต้องมีแผนงาน งบประมาณ และเป็นพื้นที่ที่ราษฎรทำการเกษตรมาก่อน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กรมป่าไม้เดิมจะต้องมีการส่งมอบพื้นที่ป่าที่จะทำการปฏิรูปให้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อน แต่จากการตรวจสอบไม่ปรากฏข้อมูลว่า ได้มีการส่งมอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์อันเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานไปให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ ทั้งมติดคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้อย่างชัดเจนและมีนโยบายยืนยันที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อีกทั้งไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีใช้ที่ดินพิพาทในการทำเกษตรกรรม แต่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกสร้างอาคารมีลักษณะเป็นบ้านพักตากอากาศ ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เป็นเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ และการที่ผู้ฟ้องคดีเสียภาษีบำรุงท้องที่ก็เป็นเพียงการชำระเงินให้แก่รัฐตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ เท่านั้น หาใช่เป็นการรับรองสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี รวมทั้งมิได้เป็นการก่อให้เกิดสิทธิในที่ดินแต่อย่างใด ส่วนการที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีนั้น เนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิดคดีอาญา การไม่ฟ้องคดีดังกล่าวหาทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิในที่ดินพิพาท และเมื่อผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครได้ทำการก่อสร้างบ้านพัก ๓ ชั้น มีลักษณะเป็นบ้านพักตากอากาศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะ

/พนักงาน...

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ศาลยุติธรรมมีคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนแต่อย่างใด ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎรดั้งเดิมที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานมาก่อนการประกาศหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และการอยู่อาศัยทำกินนั้นไม่เป็นการคุกคามต่อระบบนิเวศหรือเป็นการอยู่ในพื้นที่ล่อแหลม ก็จะมีการดำเนินการจัดทำขอบเขตพื้นที่และรับรองสิทธิให้ต่อไป หากอยู่หลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ก็จะต้องออกจากพื้นที่อันเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเข้ามาอยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทภายหลังจากที่มีการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมายครั้งแรกแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับความคุ้มครองตามมติดังกล่าว

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แก้อุทธรณ์โดยมีทำนองเดียวกับคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า จากการพิจารณาภาพถ่ายทางอากาศเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ปรากฏว่าพื้นที่พิพาทและพื้นที่โดยรอบตำบลบุพราหมณ์ มีสภาพเป็นป่าทึบหาได้มีร่องรอยการอยู่อาศัยของชุมชนตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างไม่ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้มีสิทธิในที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดียึดถือครอบครองที่ดินและปลูกสร้างสิ่งถาวรในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

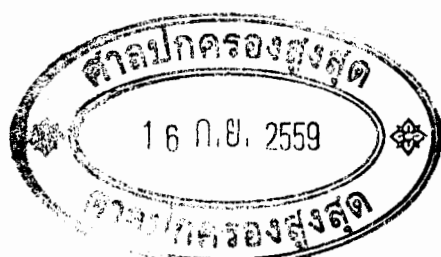
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจปราบปราม และจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน เพื่อคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ ตามคำสั่ง

/กรมอุทยาน...

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๒๙๙๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เมื่อมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยประกาศกฎกระทรวงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ และมีแผนที่ท้ายกฎกระทรวง โดยกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติครอบคลุมที่ดินพิพาทซึ่งตั้งอยู่ในตำบลบุพราหมณ์ ที่ดินพิพาทจึงย่อมมีสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติโดยผลของกฎกระทรวงดังกล่าว แม้ภายหลังมีการประกาศใช้กฎกระทรวงแล้วจะมีการแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นใหม่ก็หาไม่ผลทำให้ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติต้องสิ้นสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติไม่เมื่อบริเวณที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีได้เข้าไปครอบครองทำประโยชน์ และปลูกสร้างบ้านอยู่อาศัยเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใด และผู้ฟ้องคดีไม่มีพยานหลักฐานใดที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทตามกฎหมายที่ดิน ที่ดินพิพาทจึงมีสถานะเป็นป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แม้จะได้มีการครอบครองของบุคคลหรือประชาชนมาก่อนมีการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง แต่การครอบครองดังกล่าวหาไม่ผลทำให้ที่ดินพิพาทพ้นจากสภาพความเป็นป่าแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น เมื่อที่ดินพิพาทซึ่งเป็นป่ามิได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง จึงยอมกำหนดให้ที่ดินดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติได้ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และเมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว ที่ดินพิพาทจึงมีฐานะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ และไม่อาจโอนซื้อขายแก่กันได้ตามมาตรา ๑๓๐๕ ประกอบมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทมาจากเจ้าของเดิม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังการประกาศให้ที่ดินเป็นป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีการมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย และแม้ที่ดินพิพาทจะอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอหาดใหญ่ อำเภอบันนังสวย อำเภอบันนังสวย และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปหาได้มีผลทางกฎหมายเป็นการเพิกถอนสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติทันที

/จะมีผล...

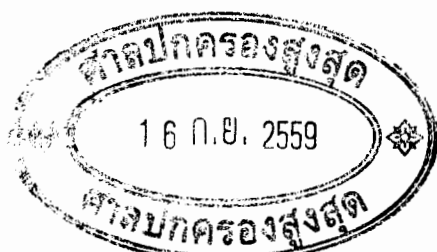

จะมีผลเป็นการเพิกถอนการเป็นป่าสงวนแห่งชาติก็ต่อเมื่อได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีมีหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) หรือมี พยานหลักฐานอื่นใดแสดงให้เห็นว่าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เข้าสำรวจ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินพิพาทแล้ว ที่ดินพิพาทจึงยังคงสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติ และเมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีเอกสารสิทธิใด ๆ มีเพียงการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ต่อจากผู้ครอบครองที่ดินเดิมเท่านั้น ซึ่งเอกสารใบ ภ.บ.ท. ๕ มิใช่เอกสารสิทธิในที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือเป็นหลักฐานที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีมีกรรมสิทธิ์หรือครอบครองที่ดิน โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่เป็นเพียงแบบแสดงรายการที่ดินที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องยื่นแบบ เพื่อชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น การที่ผู้ฟ้องคดียึดถือครอบครองที่ดินพิพาท โดยทำการปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศ จึงถือเป็นความผิดตามมาตรา ๑๖ แห่ง พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ทั้งนี้ อุทยานแห่งชาติทับลานได้มีการปิด ประกาศห้ามมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปยึดถือครอบครอง หรือกระทำการซื้อขายพื้นที่ ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตลอดมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงมีอำนาจที่จะดำเนินการ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ แม้ว่าพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรี จะมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีเนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนากระทำความผิดก็ตาม ก็หาไม่ผล ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่อาจใช้อำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากการออกคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มิได้กำหนดว่าผู้กระทำความผิดต้องกระทำ โดยเจตนาเท่านั้น นอกจากนี้ การที่บริเวณพิพาทมีการประกาศเป็นตำบลบุพราหมณ์ ก็เป็น เพียงการประกาศเขตการปกครองท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ ในความรับผิดชอบซึ่งเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการปกครองท้องที่ตามที่กฎหมายกำหนด ให้อำนาจ เพื่อให้ประชาชนผู้อยู่อาศัยในเขตปกครองปฏิบัติตามระเบียบและกฎเกณฑ์ ที่ทางราชการกำหนดเท่านั้น การประกาศเขตการปกครองดังกล่าวมิได้ทำให้พื้นที่ ที่มีสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานสิ้นสภาพไป นอกจากนั้นเลขที่บ้านและทะเบียนบ้าน ก็หาใช่หลักฐานยืนยันการครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดิน ทั้งมิใช่หลักฐานที่แสดง หรือรับรองการมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่ ทางราชการออกเลขที่บ้านให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงมีอาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิในที่ดินพิพาท ประกอบกับตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ได้กำหนดมาตรการ

/และแนวทาง...

และแนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายว่า
 หากผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขต
 บริเวณที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจนห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมเด็ดขาด และดำเนินการ
 ตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่
 ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแล
 พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณา
 ดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม เพื่อให้หาที่อยู่อาศัยทำกินแห่งใหม่ หรือ
 ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้น ไปอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม
 แต่หากผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้าม
 เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่
 ป่าอนุรักษ์โดยเตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้าย
 ราษฎรออกทันที ให้ดำเนินการควบคุมมิให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด
 มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย
 โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินมาก่อนมีการประกาศ
 สงวนหวงห้ามพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ เมื่อพื้นที่พิพาทถูกประกาศให้เป็นพื้นที่ป่าไม้
 ตามกฎหมายครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓)
 ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แต่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้
 ชื้อที่ดินพิพาทดังกล่าวมาจากผู้ครอบครองเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่มีเอกสารแสดง
 กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ราษฎรที่อยู่อาศัย
 และครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทมาโดยตลอดและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน
 ผู้ฟ้องคดีจึงมีอาจได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า
 ที่พิพาทอยู่ในบริเวณเขตรังวัดปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน การที่ผู้ฟ้องคดี
 อยู่ในที่ดินพิพาทจึงย่อมไม่เป็นความผิด นั้น เมื่อยังไม่มีการออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอน
 แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔
 แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงต้องถือตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนด
 บริเวณที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่ดินพิพาทจึงอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน
 และผู้ฟ้องคดีมิใช่บุคคลที่จะได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน
 ๒๕๔๑ การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างถาวรเป็นบ้านพักตากอากาศบนที่ดิน

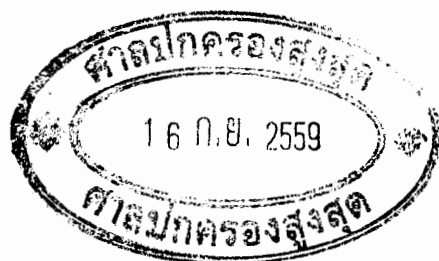

/พิพาท...

พิพาทซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ย่อมถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ย่อมมีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สั่งให้ผู้ฟ้องคดีที่ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทางปกครองตามที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้ โดยหาจำต้องรอให้ศาลยุติธรรมมีคำพิพากษาจนถึงที่สุดก่อนว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำความผิดอาญาแต่อย่างใดหรือไม่ และไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีไม่ เนื่องจากผู้ที่จะกล่าวอ้างหรือเรียกร้องให้หน่วยงานทางปกครองปฏิบัติต่อตนตามหลักความเสมอภาคนั้นต้องเป็นบุคคลที่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับสิทธินั้น

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายกคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยมีทำนองเดียวกับคำอุทธรณ์และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินพิพาทมาจาก นายชุน โดยผู้ฟ้องคดีมีเอกสารใบ ภ.บ.ท. ๕ และใบ ภ.บ.ท. ๑๑ อันเป็นเอกสารที่แสดงถึงการครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีโดยชอบ พร้อมกันนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเอกสารเพิ่มเติม ได้แก่ (๑) ใบ ภ.บ.ท. ๕ และใบ ภ.บ.ท. ๑๑ (๒) รูปถ่ายแสดงสภาพที่ดินพิพาทและบ้านของผู้ฟ้องคดีรวมทั้งบริเวณโดยรอบบ้าน (๓) รายงานการพิจารณาศึกษาและตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอลำน้ำเคียว จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ได้รับความเดือดร้อนจากการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเคียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเคียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภocrบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอลำสัง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ และการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และเป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยคณะกรรมการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน

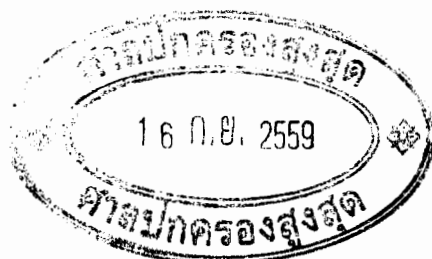

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของ
ตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

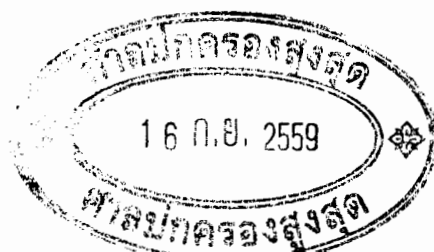
ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน
ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี
ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปี่ฆ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว
และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขต
ตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดิน
ป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระเกษ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย
ตำบลครบุรี ตำบลจรเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน
ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่
และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี
ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ อันเป็น
วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนัน
ตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอนาดี
เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนันเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕
ตามลำดับ ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบุพราหมณ์
อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๒ งาน ๗๔ ตารางวา และได้ปลูกสร้าง
บ้านพัก ๓ ชั้น จำนวน ๑ หลัง ซึ่งอยู่ระหว่างทำการก่อสร้าง โดยได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๖๑
หมู่ที่ ๙ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙
คณะเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้เข้าตรวจยึดบ้านพิพาทของผู้ฟ้องคดีทำการก่อสร้าง
ไม่ยั้งและไม่ประคี่ จำนวน ๑๙๑ แผ่น และได้แจ้งความดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนสถานี
ตำรวจภูธรอำเภอนาดี เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๔ กล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำ
ความผิดอาญาฐานบุกรุกปรับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน

/ตามมาตรา ๑๑...

ตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๙) และ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แต่พนักงานอัยการ จังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีเนื่องจากขาดเจตนาในการกระทำความผิด และพยานหลักฐานไม่เพียงพอ และต่อมา เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พร้อมด้วยคณะเจ้าหน้าที่ได้เข้ามาในบริเวณบ้านของผู้ฟ้องคดีและได้ปักป้าย พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ ทวิ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และเป็นการกระทำเกินสมควรกว่าเหตุ ทั้งยังเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี และไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ รวมทั้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เนื่องจากที่ดินพิพาท ได้มีการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้ว จึงย่อมไม่อาจประกาศกำหนดให้ที่ดินดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติได้อีก อีกทั้งที่ดินพิพาทยังเป็นที่ดินที่มีการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ รัฐจึงไม่มีอำนาจออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขต

/อุทยาน...

อุทยานแห่งชาติทับลานทับที่ดินที่ประชาชนครอบครองมาก่อนได้ ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง จึงไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ทั้งกรณีที่กำลังหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่านั้น พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียังไม่เคยถูกศาลพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมาย และนอกจากนี้ ที่ดินพิพาทอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่มีการปรับปรุงเขตพื้นที่ป่าไม้ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัย เพื่อบรรเทาผลกระทบแก่ไขแผนที่ทำยพระราชกฤษฎีกา โดยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ แจ้งหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐด้วยแล้วด้วย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีคำสั่งตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ยื่นตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีคำสั่งตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในเบื้องต้นมีปัญหาต้องพิจารณาก่อนว่า การออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี

/จังหวัด...

จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งมีพื้นที่ทับซ้อนกับเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยที่มาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติว่า ที่ดิน ซึ่งมีได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ (๑) “ป่า” หมายความว่า ที่ดิน ที่ยังมีได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔ นิยามคำว่า ป่า หมายความว่า ที่ดิน รวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมีได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย และป่าสงวน แห่งชาติ หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวน แห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้ โดยออกกฎกระทรวง ซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้น แนบท้ายกฎกระทรวงด้วย มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และมาตรา ๑๒ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวน แห่งชาติใดอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้อง เป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายใน เก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น วรรคสาม บัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณี สิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า อุทยานแห่งชาติ หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อรัฐบาล เห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพ ธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจ กระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้น แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” วรรคสอง

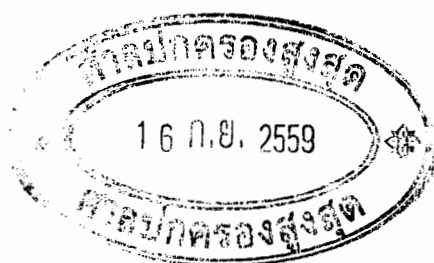
/บัญญัติว่า...

บัญญัติว่า ที่ดินที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่ไม่ได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง มาตรา ๗ บัญญัติว่าการขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มีใช่เป็นการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขตแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลระเซ่หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ อันเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และในการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติที่บลานดังกล่าวได้มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติแนบท้ายกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมที่ดินซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ แม้จะปรากฏว่าที่ดินพิพาทซึ่งเดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งโพธิ์ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ภายหลังได้ตั้งเป็นตำบลบุพราหมณ์ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้งและเปลี่ยนแปลงเขตตำบลในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๒ จะอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน

/พ.ศ. ๒๕๑๘...

พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม แต่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะต้องดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามแผนงานและโครงการตลอดจนงบค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุมัติ เมื่อข้อเท็จจริงในสำนวนคดีไม่ปรากฏว่าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีแผนงานและโครงการ ตลอดจนกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อีกทั้งมิได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ในที่ดินพิพาทแก่ผู้ใด และแม้ผู้ครอบครองที่ดินพิพาทเดิมจะได้เข้ายึดถือครอบครองที่ดินมาก่อนมีการกำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นป่าสงวนแห่งชาติและก่อนการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ครอบครองเดิมได้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอท้องที่อ้างว่าตนมีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวใช้บังคับ จึงถือว่าผู้ครอบครองเดิมได้ละสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ทั้งไม่ปรากฏว่าผู้ครอบครองเดิมมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือมีบุคคลใดเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินพิพาทตามประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยซื้อและครอบครองต่อเนื่องมาจากผู้ครอบครองเดิม แม้ผู้ฟ้องคดีจะมีหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ และได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตลอดมาก็ตาม แต่หลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ ดังกล่าวเป็นเพียงเอกสารที่ออกตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่สันนิษฐานในเบื้องต้นว่าบุคคลที่ครอบครองที่ดินได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่ราชการแล้วเท่านั้น มิใช่หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีการมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย การที่ดินบริเวณพิพาทไม่เคยมีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่หรือให้มีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างซึ่งทำการปลูกสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ไม่ได้เป็นเหตุทำให้การครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีเป็นการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้น ที่ดินพิพาทจึงมีสภาพเป็นป่าตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และเป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รัฐสามารถประกาศกำหนดให้ที่ดินดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖ วรรคสอง

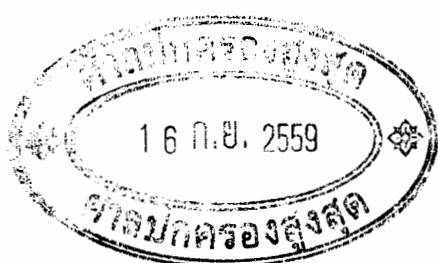

/แห่งพระราชบัญญัติ...

แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ การออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานหรือไม่ เห็นว่า ผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยซื้อและครอบครองที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวเดิม และได้ทำการปลูกสร้างบ้านบนที่ดินพิพาท ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๙ คณะเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้ร่วมกันตรวจสอบปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ รวมถึงพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ด้วยเครื่องมือวัดระบบ จี พี เอส ได้ค่าพิกัด N ๑๕๘๖๕๔๘ E ๘๐๗๑๗๓ เมื่อนำค่าพิกัดที่ได้มาตรวจสอบกำหนดจุดในแผนที่ทำยกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งผู้ฟ้องคดียอมรับตามคำฟ้องตลอดจนคำอุทธรณ์ว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์รวมทั้งบ้านพิพาทอยู่ในบริเวณแนวรั้ววัดปรับปรุงเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีย่อมได้รับการผ่อนปรนจากทางราชการและสามารถอยู่อาศัยในที่ดินพิพาทซึ่งเป็นพื้นที่ปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติได้โดยไม่มีความผิดกรณีจึงยอมรับฟังได้ว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีกายกเลิกหรือเพิกถอนที่ดินพิพาทจากการเป็นอุทยานแห่งชาติ จึงต้องถือว่าที่ดินพิพาทยังคงสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แม้ที่ดินพิพาทจะไม่มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่แสดงให้เห็นว่ามีลักษณะเป็นเขตอุทยานแห่งชาติก็ตาม ก็มิได้มีผลทำให้เขตอุทยานแห่งชาติตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงไป

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีคำสั่งตามหนังสือที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ (๕) ให้นิยามคำว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๖ (๑) บัญญัติว่า ภายในเขตอุทยาน แห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลไดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใด ในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้น ๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่ สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการ ดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิด มีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตอุทยาน แห่งชาติตำบลน โดยผู้ฟ้องคดีไม่มามีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าว โดยชอบด้วยกฎหมาย และการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกรราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ครอบคลุมที่ดินพิพาท ชอบด้วยมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกสร้างบ้านพักบนที่ดินพิพาท จึงถือได้ว่าเป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม การครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบัญญัติมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบกับ คำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

/เรื่อง...

เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอน
 สิ่งนั้น ๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำสิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี
 ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔
 มีคำสั่งตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดี
 ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยาน
 แห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายใน
 วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีมี
 หนังสือ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
 ได้อาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกันพิจารณาอุทธรณ์แล้วมีหนังสือสำนักบริหาร
 พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๐๕๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔
 แจ้งยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว
 จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่อ้างมติคณะรัฐมนตรี
 เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท
 เรื่องที่ดินระหว่างรัฐกับราษฎรซึ่งมีสาเหตุมาจากแนวเขตป่าไม้ไม่ชัดเจน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่
 ก็ต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวทั้งหมด มิใช่เลือกใช้เฉพาะที่เป็นประโยชน์
 และใช้บังคับในส่วนที่เป็นโทษกับราษฎร ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับประโยชน์จากมติดังกล่าว
 ในการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทได้ นั้น เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐
 มิถุนายน ๒๕๔๑ มีวัตถุประสงค์ในการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่
 ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้ ด้านการจัดการ
 ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ
 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำ
 ชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ได้กำหนดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน
 น้ำ พันธุ์พืช และสัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ จึงยืนยันนโยบายของรัฐ
 ที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ดังกล่าวไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน
 เพื่อเกษตรกรรม และให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียน
 ผู้ครอบครองเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่ออนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน
 โดยให้ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎร

/อยู่อาศัย...

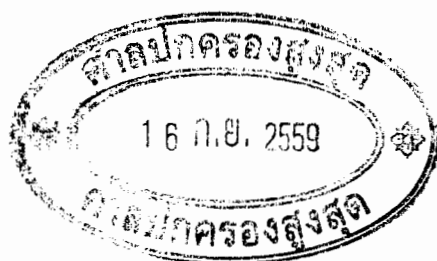
อยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ครั้งแรก ให้ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่น ๆ ถ้ามี การกระทำการใด ๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ และหรือขยายที่อยู่อาศัยทำกินเพิ่มเติมหรือเป็นการทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าหรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเจียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอนและหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด กรณีจึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท โดยการครอบครองต่อมาจากผู้ครอบครองเดิม และยอมรับตามคำอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีจึงเป็นการเข้าครอบครองที่ดินภายหลังการกำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีไม่อาจได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทได้ แม้ว่าที่ดินพิพาทดังกล่าวจะอยู่ในเขตผ่อนผันให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ได้ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างก็ตาม คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า เมื่อคดีในส่วนอาญาศาลยังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำผิด โดยพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจบังคับตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยไว้ในข้างต้นแล้วว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ที่ดินในบริเวณดังกล่าว กรณีจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดีเป็นกรณีที่พนักงานอัยการ

/เห็นว่า...

เห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด กรณีดังกล่าวมิได้หมายความว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานแต่อย่างใดไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่จึงยอมมีอำนาจใช้บังคับมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก่ที่ดินพิพาทได้ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้ไม่อาจรับฟังได้

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การกำหนดเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลบุพราหมณ์ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโดน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ทับซ้อนกับเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นของตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินฯ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ จึงไม่มีผลใช้บังคับเหนือที่ดินพิพาท นั้น เห็นว่า ในการออกกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมีเจตนารมณ์ที่มุ่งประสงค์จะให้เกิดผลบังคับใช้ที่ต่างกัน โดยพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นกฎหมายที่ออกมาโดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า และภูเขา ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไปเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป ส่วนพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นกฎหมายที่ออกมาโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดวิธีการและการจัดระเบียบการปกครอง โดยการจัดตั้งอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกในการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ดังนั้น แม้จะมีการประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินฯ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ในเขตการปกครองที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ก็ตาม พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็มีผลบังคับใช้กับพื้นที่นั้นได้ ในเมื่อการออกพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๔๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือ

/กิ่งอำเภอ...

กึ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการกำนันท้องที่เป็นไปโดยไม่ชอบตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เนื่องจากการปิดประกาศก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวงดังกล่าว ใช้บังคับ กรณีจึงไม่อาจนำกฎหมายฉบับนี้มาบังคับใช้เหนือที่ดินพิพาทได้ นั้น เห็นว่า ในการปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ว่าจะได้มีการดำเนินการเป็นไปโดยชอบตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือไม่ก็ตาม การปิดประกาศกฎกระทรวงดังกล่าวก็หาได้มีผลทำให้ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดี เข้าครอบครองทำประโยชน์ มิใช่พื้นที่อันเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลานไม่ และไม่ว่า กฎกระทรวงดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเหนือที่ดินพิพาทได้หรือไม่ก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ก็ยอมใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มาบังคับกับผู้ฟ้องคดีได้ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ปักป้ายแจ้งคำสั่งตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ในที่ดินพิพาท รวมทั้งการที่พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ออกทับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีคำสั่งตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใด ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ปักป้ายแจ้งคำสั่งตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๔๖๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใด ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน

/หรือทำให้...

หรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ในที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท จึงเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่อย่างใด

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
พิพากษายืน

นายสุชาติ มงคลเลิศพล

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวรารุช ศิริยุทธวัฒนา

ตุลาการหัวหน้าแผนกคดีบริหารงานบุคคล
ในศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนต์ศิริเพ็ญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๒๘-๖-

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม

